

Historia ya Falsafa

56 Ubora wa Kijerumani

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Tunataka kuelekeza mawazo yetu sasa kwenye dhana potofu ya Kijerumani na kukumbuka muundo mzima wa mawazo ya kisasa ambayo tumeyawakilisha kwa mistari hii miwili inayoingiliana. Hiyo ni kusema kwamba tuna utamaduni wa mantiki ya bara unaowakilishwa na Descartes, Spinoza, na Leibniz, ambao, baada ya Kant, unaongoza kwenye utamaduni wa dhana potofu ya Kijerumani. Na ukijiuliza lengo la uhusiano ni nini, ni msisitizo juu ya nafsi.

Katika wana-razini, bila shaka ni msisitizo juu ya maarifa ya awali, yaani, rasilimali za ndani za kiakili za nafsi. Uelewa wa ndani wa nafsi. Na kisha nafsi inakuwa na umuhimu mkubwa zaidi katika maendeleo ya udhanifu wa Kijerumani.

Bila shaka, pia tuna utamaduni wa Uingereza wa kiempiriki unaowakilishwa na Locke, Burghley, na Hume, ambao unaongoza katika upendeleo na uelekeo wa karne ya 19 ambao tutakutana nao katika watu kama John Stuart Mill, na kisha katika karne ya 20 na Bertrand Russell na uelekeo wa kimantiki, na kadhalika na kadhalika. Kuanzia hapa na kuendelea, tunachofanya ni kufuata tu mitindo hii miwili. Kwa hivyo tutafuata mwelekeo wa Ulaya hadi karne ya 20 hadi Jean-Paul Sartre na kwingineko.

Na kisha tutarudi nyuma na kufuata mwelekeo wa kimtazamo kutoka Bentham na Mill hadi mwaka 1950 na tangu wakati huo. Kwa hivyo tutaupanga hivyo. Kumbuka pia ratiba ya jumla ya mchoro huu mwingine, tunatumaini unafahamika vya kutosha kufikia sasa.

Mila nyingi za mtazamo wa ulimwengu zinazoendelea katika historia. Mila za mtazamo wa ulimwengu ambazo unaweza kuziita uungu, uasili, uungu wa miungu, au kitu kama hicho. Na kila moja yao iliathiriwa sana na, iliyumbwa na, mifumo ya kisayansi ambayo imeendelea katika historia ya sayansi.

Ya kwanza, bila shaka, inayowakilisha sayansi ya Kigiriki, Pythagorean au Aristotle, inasisitiza ukweli halisi wa umbo, uthabiti wa spishi, na kadhalika, kwa hivyo mtazamo wa ulimwengu wa teleolojia. Ya pili ni sayansi ya mekaniki ikipoteza teleolojia, mpangilio tu wa mitambo wa maada na mifumo ya sababu na athari. Lakini basi, kama tulivyosema mara ya mwisho karibu 1800 au kidogo hapo awali, unaanza kupata kuibuka kwa sayansi ya kihistoria na sayansi ya kibiolojia, ambazo zote zinahusika na mchakato wa maendeleo.

Na hivyo aina ya tatu ya mfumo wa kisayansi ambao umekuja kubainisha karne ya 19 na sehemu kubwa ya karne ya 20 ni wa aina ya kikaboni zaidi badala ya kimekanika.

Kikaboni kwa maana ya uhusiano uliunganishwa. Kila kitu kimeunganishwa na kila kitu kingine kwa mtindo fulani wa kikaboni.

Na kwa dhana ya mchakato wa kihistoria, mchakato wa maendeleo hupitia moja kwa moja. Kwa hivyo tutazungumzia kuhusu dhana potofu ya Kijerumani wiki hii na wiki ijayo kidogo. Na kisha kuendelea na maendeleo mengine ya karne ya 19, Feuerbach, mguso wa Marx, aina hiyo ya kitu.

Lakini basi, mara tu baada ya mapumziko ya majira ya kuchipua, tutaanza falsafa ya michakato kama Alfred North Whitehead. Na naweza kutaja sasa kwamba tumemaliza na muhtasari. Lakini ikiwa umefanya hivyo huko Kant, umejifunza jinsi ya kufanya hivyo.

Umejifunza jinsi ya kusoma falsafa. Kwa hivyo, tunapofika Whitehead na baada ya hapo, tutasoma vitabu vya kale vya karatasi, vitabu vya kale vilivyochaguliwa vya karatasi. Nami nitauliza, na nitakupa maelezo zaidi baadaye, nitaomba mapitio ya vitabu badala ya mihtasari.

Kwa hivyo utapata nafasi ya kutambua nadharia ya kitabu. Wiki hii, unafanyia kazi taarifa ya nadharia ya Hegel's Selections. Tutafulilia nadharia ya kitabu na hatua ambazo nadharia hiyo inaendelezwa.

Na tathmini ya jinsi maendeleo yanavyofaa kifalsafa. Kwa hivyo tutachukua falsafa ya usomaji zaidi kwa robo hiyo iliyobaki. Lakini kumbuka mfumo huu ili uweze kuona kwamba mambo yatachukua umbo tofauti.

Sasa, tunachotaka kufanya, kwa hivyo, ni kupata uainishaji wa jumla kwanza wa dhana potofu ya Kijerumani. Inahusu nini? Na mchoro huu unaonyesha kwamba ninafuta tu gridi hiyo ya kihistoria. Kinachoonyesha ni kwamba wapenda maadili wa Kijerumani wanakataa na kujibu dhidi ya mwisho wa sayansi ya mekanika.

Hiyo ni kusema, hawaamini kwamba sayansi ya mekanika ya mila ya Newton inatuambia asili ya uhalisia. Watakuwa na mtazamo wa ajabu kuhusu tafsiri ya mekanika ya asili. Inazungumzia mwonekano, si kuhusu uhalisia.

Ukweli wa msingi ni zaidi ya aina ya kikaboni kuliko aina ya mitambo. Ni zaidi ya mchakato wa maendeleo kuliko mpangilio tuli. Utaona.

Mpangilio tuli ambao haubadiliki kamwe. Hapana, ni mchakato wa maendeleo ambapo kuna mabadiliko. Kwa hivyo jambo moja unaloweza kukumbuka ni kwamba dhana potofu ya karne ya 19 itakuwa metafizikia ya mabadiliko.

Metafizikia ya mchakato. Na ni mzizi ambao baadaye unakua falsafa ya mchakato wa karne ya 20 na theolojia ya mchakato. Ambayo baadhi yenu mnaweza kuwa mnaijua.

Kwa hivyo ni mwitikio dhidi ya sayansi ya ufundi. Sasa , kumekuwa na mwitikio mwingine dhidi ya sayansi ya ufundi ambao tayari tumeuchukua katika hatua yetu. Aina tatu za mwitikio, nadhani.

Moja inayosema kwamba lazima kuwe na tofauti katika sheria ya utaratibu. Descartes alichukua mtazamo huo. Akili ni tofauti kwa mifumo ya kisababishi inayotawala kila kitu kingine.

Kwa sababu akili ina uhuru wa kuchagua. Wanahalisia wa Uskoti huchukua mtazamo huo. John Locke anaonekana kuchukua mtazamo huo.

Pili, kuna kukataliwa kabisa kwa falsafa ya kimakanika kama kutotuambia asili ya uhalisia. Leibniz yupo. Leibniz yupo.

Utawa wake ni zaidi ya mpango wa kiteolojia. Na kwa maana hiyo, Leibniz ni aina fulani ya matarajio ya kile kitakachokuja baadaye katika karne ya 19. Kwa sababu tunaingia katika harakati hii ya udhanifu - upya wa picha ya kiteolojia ya asili na historia.

Inalenga mwisho, kufikia mwisho. Kuna nguvu inayotekelezwa katika mchakato huo. Kisha unapata mwitikio wa ajabu wa watu kama Berkeley na Kant.

Kusema kwamba sayansi ya mekanika inatuambia kuhusu mwonekano lakini si kuhusu uhalisia. Kwa hivyo unapata aina hizo tatu za majibu ambazo tayari tumechukua katika hatua yetu. Sasa, anakuja mtu anayezingatia maadili.

Na bila shaka, inachofanya ni kurudi nyuma kwenye mtazamo wa awali wa kisayansi wa ajabu. Na hasa kwenye ushawishi wa Kant. Hasa kwenye ushawishi wa Kant.

Kwa hivyo kumbuka hilo, kwanza kabisa , mwitikio dhidi ya sayansi ya mekanika. Pili, pia ni mwitikio dhidi ya metafizikia ya kimantiki ya kiitikadi ya karne ya 17. Aina ya mbinu ya msingi ambayo Descartes alianzisha kwa kanuni zake za kwanza na kisha hoja za kutolea ufafanuzi, hadi utakapokamilisha mfumo mzima.

Sasa aina hiyo ya mchakato, aina hiyo ya mbinu, inaweza kuwa ilikuwa sahihi ulipofikiri kwamba huu ulikuwa ulimwengu uliopangwa kihisabati kabisa. Mbinu ya hisabati inayofaa ulimwengu wa hisabati. Lakini ikiwa kile ulichonacho ni aina ya mchakato wa kimaendeleo, basi unahitaji aina tofauti ya mbinu.

Na hapa tutagundua kuwa ni mbinu ya Kant ya kupita kiasi ambayo ndiyo ufunguo. Kwa hivyo tutarudi kwenye hilo baada ya muda mfupi tu. Mbinu ya kupita kiasi.

Tatu, hawa wanaoamini maadili ya Kijerumani wanaendeleza mapinduzi ya Kant ya Copernicus. Na hilo linaendana mara moja na wazo la mbinu isiyo ya kawaida inayozingatia mchango wa kujenga wa nafsi. Mapinduzi ya Kant ya Copernicus.

Hiyo ni kusema, ufunguo wa uhalisia, ufunguo wa kuelewa uhalisia, ni jukumu la nafsi. Jukumu la nafsi ya kibinafsi, roho ya mwanadamu. Sasa nilisema kwamba Kant anakuongoza kwenye Urumi.

Naam, hii hapa. Jukumu la nafsi mbunifu. Lakini hii inakuja kwa njia tofauti, na unaweza kuifikiria kama mtazamaji hapa, mtazamaji, mfikiri, chochote kile, akiangalia kupitia lenzi ya kujitambua kwake kwenye skrini ya ukweli kwa ujumla .

Kwa hivyo kutoka kwa mtazamo huu, unaona mambo kupitia kile ambacho kujitambua kwa roho ya mwanadamu hutoa. Kwa maneno mengine, ikiwa tunaweza, kwa njia ya kupita kiasi, kufunua chini ya maelezo yote ya uzoefu wa mwanadamu, kiini cha msingi cha kujitambua ni nini, cha nafsi ni nini, basi tunaweza, katika mwanga huo, kuona ukweli , kama ilivyo, ukweli wa yote yaliyoonyeshwa kwenye skrini. Je, umecheza na kutengeneza picha za kivuli gizani? Je, ulifanya hivyo ukiwa mtoto na tochi kitandani mwako? Ungeangazia wapi taa kwenye dari na kutengeneza aina fulani ya umbo la kichaa kwa vidole vyako, na ungepata picha kubwa iliyoonyeshwa hapo? Naam, unaweza kufikiria kile Hegel anachofanya ni kutengeneza aina hizo za picha.

Kuonyesha taswira ya nafsi kwenye uhalisia kwa ujumla . Ukitaka, kuumba ulimwengu kwa mfano wa nafsi. Kuumba uhalisia wote kwa mfano wa mtu mwenyewe.

Ufunguo wa uhalisia ni kujitambua mwenyewe. Sasa, ikiwa ndivyo ilivyo, itafuata kwamba miundo ya fahamu ya mwanadamu pia ni miundo ya uhalisia. Au kuiweka katika lugha ya Kantian, kategoria za uelewa ni kategoria za uhalisia.

Loo, unavunja tofauti ya ajabu na ya kawaida. Sawa. Unaona ? Ikiwa kweli kuna aina fulani ya uundaji wa awali ambapo uundaji wa nafsi uko katika taswira ya uhalisia, unaona, basi kwa kuelewa miundo ya nafsi, tunaweza kuelewa miundo ya uhalisia.

Na hivyo ndivyo hasa watu hawa wanavyojaribu kufanya. Kwa hivyo mbinu ya kupita kiasi ni jaribio la kutoa maelezo ya mchakato wa kujielewa au kujitambua. Ili kwamba ukuzaji wa kujitambua ni ulimwengu mdogo wa ukuzaji wa ufahamu wa roho kamili, msingi unaojumuisha yote wa kuwa.

Na mara moja nasema hivyo, unaanza kuona kwamba dhana hii ya udhanifu itakuwa dhana ya udhanifu wa kimono. Kuna msingi mmoja wa kuwa unaojumuisha yote. Ambapo kujitambua ni ulimwengu mdogo tu.

Sasa, ngoja nirudie kauli moja zaidi hapo. Hii inaweza kusaidia. Rudi kwenye hili.

Tumeona wakati wa kipindi cha kisasa, kuanzia Descartes na kuishia katika Kant, swali linaloendelea kuhusu asili ya nafsi. Mimi ni nani? Loo, ni jambo la kufikirika. Naam, Locke hana uhakika sana.

Hume hupata kundi la mitazamo tu bila kitu cha kuiunganisha. Kant anagundua kwamba kuna umoja huu wa utambuzi wa kisanii, ambapo kuna aina fulani ya umoja wa uwanja wa fahamu. Na mpangilio wa uelewa huleta umoja wa uzoefu na mawazo yote ya mtu.

Lakini unaona kwamba hiyo si kitu kikuu cha msingi ambacho ni nafsi iliyounganishwa. Ni muundo wa fahamu ambao ndio unaunganisha. Sivyo? Ni muundo wa fahamu ambao ndio unaunganisha.

Sasa, hiyo ndiyo hoja ya kuanzia kwa Wajerumani wanaoamini maadili mema. Hawatafuti kitu fulani cha akili, kitu fulani cha roho katika maana ya Cartesian. Hawatafuti roho zisizokufa katika maana ya Plato ambazo zina uhai wa milele na kadhalika.

Hapana. Wanachofanya ni kujaribu kuelewa nafsi kama fahamu iliyopangwa. Unaona ? Hiyo ndiyo dhana ya nafsi .

Ni nini kinachounganisha utofauti wote wa uzoefu ? Ni nini kitendo cha kuunganisha nafsi? Utaelezeaje utambuzi huu wa nafsi? Na kama unavyoona kutokana na nilichoandika ubaoni , ikiwa utambuzi wa nafsi ndio ufunguo wa uhalisia, na swali ni, ni nini sifa muhimu, kuu, ya msingi ya utambuzi wa nafsi, ambayo kila kitu kingine ni kazi tu au matokeo yake, basi unapata majibu manne tofauti. Katika Fichte, ufahamu wa maadili huondoa ukosoaji wa sababu ya vitendo . Katika Schelling, ndivyo Kant anavyoita teleolojia.

Katika ukosoaji wa hukumu, ufahamu wa urembo. Schelling ndiye mwanafalsafa mkuu wa Urumi wa Kijerumani. Kwa Schleiermacher, Friedrich Schleiermacher, ni ufahamu wa kidini.

Na Schleiermacher ndiye mwanatheolojia mkuu wa karne ya 19, akijenga theolojia yake kama makadirio ya uzoefu wa kidini. Ukipenda, Uromantiki katika theolojia. Yeye ni mwanatheolojia wa Uromantiki.

Na Hegel anachofanya ni kusema tu, hapana, ni uwezo huu wa dhana tulionao. Mchakato unaoendelea wa kujaribu kuelewa dhana ya kuwa yenyewe. Hiyo ndiyo inayoashiria fahamu inayokua.

Kwa hivyo katika kujaribu kuelewa kikamilifu zaidi dhana ya nafsi yangu , ninaelewa kikamilifu zaidi dhana ya kuwa yenyewe, ukamilifu. Kwa hivyo lazima utofautishe kati ya nafsi yenye kikomo na nafsi kamili. Kamili kwa maana ya msingi mmoja unaojumuisha yote wa kuwa.

Na hapa ndipo msembo msingi wa kuwepo unapoanza kujitokeza. Unaupata katika Schleiermacher, Hegel, na kadhalika. Sawa, sasa, wacha nisimame hapo kwa swali, maoni.

Kristen? Loo, ulijibu swali langu ulipokuwa unajiandaa. Nilidhani naweza, ndiyo maana niliendelea. Je, kigezo cha haya yote ni kigezo, au inaonekana kwangu kwamba moja ya kigezo cha hawa wote wanaoamini maadili ni kwamba kuna aina fulani ya umoja ndani ya nafsi ? Ndiyo, ndiyo.

Ndiyo, msisitizo hapa ni juu ya umoja wa nafsi. Na mara moja, una nafsi moja kamili, inayojumuisha yote. Kwa hivyo unachopata hapa ni dhana ya kimono, metafizikia ya kimono, kila kitu hatimaye ni kimoja.

Imejengwa katika picha hii. Sawa, umoja wa nafsi. Je, hiyo ni tofauti gani na ? Kwa nini unasema uungu badala ya uungu wa miungu? Naam, neno uungu linasema tu ukweli ni kiumbe kimoja kinachojumuisha yote.

Pantheism ni umbo la kidini ambalo lingechukua, likimtambulisha yule kama Mungu. Sasa, neno pantheism utakaloliona linaweza kuwa kali sana kwa hawa watu. Hasa kwa Hegel, ambaye hafurahishwi na pantheism.

Lakini neno panentheism labda linatumika zaidi. Sasa tofauti ni kihusishi kidogo cha Kigiriki en, ambacho kinamaanisha ndani. Kwa hivyo badala ya kusema kila kitu ni Mungu na Mungu ni kila kitu, kila kitu kiko ndani ya Mungu.

Lakini ukamilifu wa vitu vyenye kikomo haumalizi ukamilifu wa Mungu. Kuna nafasi ya mchakato zaidi. Pantheism katika Spinoza ina ulimwengu tulivu.

Ina mpangilio tuli wa mekanika. Huu ni mchakato wa kiteolojia unaobadilika na usio na mwisho. Daudi? Hapana, hapana, sema hivyo tena.

Sina uhakika kama nimeelewa swali hilo. Ndiyo, ndiyo. Linapokuja suala la Wajerumani wenye mtazamo bora, wanajaribu kuelewa nafsi kama ufahamu wa kibinafsi uliopangwa.

Ndiyo, katika Kant, umoja wa nafsi, ambao ni kitu hiki, sawa. Katika Kant, umoja wa nafsi haupatikani kwa kuorodhesha aina na kategoria tu. Lakini unapatikana katika suala la kile anachokiita umoja huo wa sintetiki.

Angalia neno umoja wa utambuzi wa kisanii. Utaona. Na kisha mpangilio wa kategoria kumi na mbili kuhusiana na umbo la wakati.

Sasa, angalia katika visa vyote viwili, umoja wa sintetiki na upangaji wa mipango, huu ni umoja wa utendaji. Nafsi imeunganishwa katika vitendo. Sio tu katika kuwa, bali katika kufikiri, katika kupata uzoefu.

Ndiyo maana nasema kujitambua. Utaona. Na nadhani hilo ni muhimu kutambua kwamba ni umoja wa utendaji, tumeunganishwa kiutendaji.

Kwa sababu ni nini kipengele kinachounganisha katika kujitambua katika visa hivi? Naam, huu ndio umoja wa utendaji. Hizi ni vitengo vya utendaji. Utaona.

Ni kazi hizo zinazounganisha. Mtawalia kwa mwanafalsafa fulani. Tafakari kuhusu John Locke na mjadala wake kuhusu utambulisho binafsi.

Utaona. Ni nini kinachompa Locke umoja wa nafsi kupitia kipindi fulani cha wakati? Na jibu lake ni kumbukumbu tu. Hiyo ni kusema, uzoefu uliopita unaohusishwa na uzoefu wangu wa sasa, kumbukumbu yangu ya sasa ya zamani.

Utaona. Kwa hivyo hilo pia ni aina ya umoja wa utendaji kazi. Na ni jambo la kubahatisha kiasi kwamba yeye, kuhusu kama kuna kiini cha nafsi kilicho chini yake, anafikiri hivyo lakini hawezi kuthibitisha hilo waziwazi kama Descartes alivyofikiri angeweza.

Utaona. Kwa hivyo wazo hili la umoja wa utendaji, nadhani, ni muhimu. Sawa, kuna kingine chochote hapo? Acha nifupishe hili, basi.

Kile tutakachopata, kile tutakachopata, kwanza ni mfumo mpya wa kisayansi, wa kikaboni zaidi na wa kimaendeleo. Ukipenda nadharia ya mageuko, kwa sababu bila shaka, nadharia ya mageuko ilikuja na biolojia ya kimaendeleo. Biolojia ya kimaendeleo ilikuwa ngazi ndogo na kubwa.

Katika kiwango kidogo, mwanzo wa kijenetiki, kiwango cha jumla ni biolojia ya mageuko. Lakini mfumo mpya wa kisayansi, unaoendelea. Mbinu mpya ya kifalsafa.

Hilo huanza na mbinu ya kupita kiasi lakini inakuja kujulikana kama mbinu ya fenomenolojia. Fenomenolojia, hiyo ndiyo njia. Jina la kazi kuu ya Hegel ni lipi? Fenomenolojia ya Akili.

Fenomenolojia ya Akili. Na falsafa kuu ya Ulaya katika karne ya 20 ni ipi? Ni fenomenolojia, mbinu ya kimbinu. Ni mbinu inayoongoza udhanaishi, nadharia ya hemenetiki inayoongoza, na kadhalika.

Sasa angalia neno hili fenomenolojia. Si sawa na uzushi. Na kutafakari kwa muda kutakusaidia kuona ni kwa nini baadhi yenu ambao mmekuwa mkitumia maneno hayo kwa kubadilishana hamkuwa mnafikiria.

Kuna tofauti kati ya itikadi na itikadi. itikadi ni msimamo, nadharia. Uzushi ni mtazamo kwamba tunachojua ni mwonekano tu.

Lojia ni utafiti wa, sayansi ya, kitu cha kimbinu. Sasa fenomenolojia, basi, ni utafiti wa matukio. Haisemi kwamba matukio pekee ndiyo yanayoweza kujulikana.

Lakini inasema kwamba tunaanza na utafiti wa matukio. Unaelewa tofauti? Ndiyo, kwa sababu ikiwa unajaribu kufikia muundo wa nafsi, ni nini ambacho ni muundo wa utendaji unaoendelea katika ukuaji wa fahamu na kujitambua? Naam, lazima ueleze mchakato, sivyo? Lazima ueleze matukio ya kukuza fahamu. Kwa hivyo mbinu hiyo ni ya kifenomenolojia.

Naam, sasa katika karne ya 20, neno hilo ni la kawaida sana . Na ingawa unawakuta watu wasio na falsafa wakitumia neno hilo kwa kubadilishana na uzushi, wawili hao ni tofauti sana. Unapata matumizi yake sahihi katika kifungu kama vile uzushi wa dini.

Ambayo hutumika kwa maana mbili. Moja ni fenomenolojia ya uzoefu wa kidini, ikielezea matukio ya uzoefu wa kidini. Nyingine ni fenomenolojia ya dini inayoelezea imani na desturi.

Matukio katika ngazi hiyo ya kijamii, ngazi ya ibada. Fenomenolojia. Ni mbinu ya maelezo.

Sio jaribio la kuthibitisha jambo kwa hoja za kielelezo. Hoja za zamani za kielelezo za utamaduni wa Descartes lock, hapana, hilo limepita. Hilo lilikuwa sehemu ya metafizikia ya kidogma.

Ulichonacho ni mbinu ya kuelezea. Na hitimisho la maelezo yenye ufanisi si, kwa hivyo, fulani na fulani, QED. Hitimisho la maelezo yenye ufanisi ni, "Loo, naona, ndio, ndivyo ilivyo."

Unaona ? Kwa sababu unachofanya na maelezo yako ni kumwambia mtu, hebu njoo uangalie hili. Unaona ninachokiona. Unaona ? Na uhalali wa maelezo unasisitizwa unapopata mchakato huo wa kijamii wa makubaliano.

Unaona ? Makubaliano ya mahusiano ya watu kuhusu kile kinachoelezewa ipasavyo. Kwa hivyo ni mbinu ya kuelezea badala ya mbinu ya kuonyesha. Kwa hivyo unaposoma Hegel, usijisemee, basi amethibitisha nini? Kifungu hiki kinahusu nini bwana na mtumishi? Je, amethibitisha chochote? Hajaribu kuthibitisha chochote.

Anajaribu tu kuelezea mienendo ya mahusiano ya kibinadamu ambayo kwayo bwana hujitambua kama bwana. Na mtumishi hujitambua kama mtumishi. Unaona ? Kujitambua na kujitambua kunakoendelea kunaielezwa.

Lakini hiyo ni picha ya kivuli tu ya yote, au yote ni picha ya kivuli ya hayo. Unaona ? Microcosm, macrocosm. Acha nisimame hapo na tanbihi nyingine inayonigusa.

Sikuwa nimefikiria hili hasa hapo awali. Msimu uliopita wa vuli, tulipoanza na kabla ya Socrates, nilikuwa najaribu kusema kwamba tangu kabla ya mwanzo wa falsafa, nyuma katika washairi wa Kigiriki, Homer, Hesiod, na kadhalika, kuna wazo la umoja uliopangwa, kiasi kwamba mpangilio wa maisha ya maadili ya mtu binafsi ni ulimwengu mdogo wa haki iliyopangwa ya jimbo la jiji, ambayo ni ulimwengu mdogo wa umoja uliopangwa wa ulimwengu. Unakumbuka? Kwa hivyo nafsi, iliyopangwa kimaadili, haki, mtu wa haki, ni ulimwengu mdogo wa ulimwengu uliopangwa.

Sasa, angalia jinsi mabadiliko yalivyo makubwa katika hatua hii. Kwa namna fulani, yanarudi kwenye mada hiyo. Unaona ? Umoja uliopangwa wa nafsi ni ulimwengu mdogo wa umoja uliopangwa wa ukweli kwa ujumla .

Unaona ? Lakini kwa wanafalsafa wa Kigiriki, iliendelezwa kwa upande wa umoja wa mpangilio wa ulimwengu wa kimwili. Loo! Sasa ni kwa upande wa ulimwengu uliopangwa wa ulimwengu wa mawazo, ulimwengu wa utamaduni, wa sanaa, wa dini. Lakini wazo la nafsi kuwa ulimwengu mdogo wa yote bado lipo.

Kwa hivyo usishangae ikiwa, katika Hegel, ukisoma kuhusu Hegel, unakutana na wazo la nembo. Unaona ? Kwa sababu Hegel, katika maandishi yake ya kidini, alianzisha tena dhana ya nembo, ambayo ilikuwa imefichwa wakati wa enzi ya mechanism, ambayo haikuwa na telojia. Sawa.

Sawa. Nilisema nini basi? Mfano mpya wa kisayansi, mbinu mpya ya kifalsafa, maelezo ya fenomenolojia. Sawa.

Mantiki mpya. Mantiki mpya. Kwa sababu kile ambacho tumekuwa nacho ni mantiki ya silojia .

Mantiki ya silojistiki. Tutakachopata ni mantiki ya mchakato. Na mantiki hiyo ya mchakato ni ya lahaja.

Mantiki ya silojistiki ni mantiki ya ulimwengu usiobadilika. Kwa nini? Naam, unajua kanuni ya msingi ya silojismu rahisi ya kategoria. A yote ni B. B yote ni C. Kwa hivyo, A yote ni C. Unaona, kanuni ya msingi ya silojismu ni kwamba kuna neno la kati.

Na neno la kati lazima lipanuliwe kwa wote angalau mara moja. Hiyo ni kusema, B lazima iwe ya ulimwengu wote, B yote, angalau mara moja, ili B, B hii, B hii maalum , iweze kuwa sehemu ya hili. Vinginevyo, hakuna uhusiano.

Lazima uwe na kiunganishi. Kiunganishi lazima kiwe kuhusu ulimwengu wote . Sasa, bila shaka, kinaweza kuwa kuhusu tabaka la watu wa ulimwengu wote.

Lakini ingekuwa ni kundi la watu wasiobadilika kwa namna fulani. Kwa maneno mengine, lazima uwe na aina fulani ya ulimwengu usiobadilika. Angalau, dhana za ulimwengu zisizobadilika.

Kwa hivyo, mantiki hii ilibuniwa, ilibuniwa, ilipangwa, iliendelezwa, na Aristotle huku msisitizo wake, unaona, juu ya ulimwengu wote. Dhana zisizobadilika za ulimwengu wote. Madarasa, spishi.

Loo, lakini sasa, ikiwa tuna dhana ya maendeleo katika sayansi, na katika historia, unaona, utafikiriaje kuhusu kinachoendelea katika mchakato wa maendeleo? Ni wazi kwamba hilo litazua swali, je, kuna ulimwengu wowote? Na Hegel atalazimika kupanga upya nadharia nzima ya ulimwengu. Haiachani, anaipanga upya. Na yuko karibu sana na Aristotle.

Lakini katika kuipanga upya, bado anapaswa kufanya kazi na mantiki ya mchakato, badala ya mantiki ya kudumu. Fikiria kuhusu kabla ya Sokratiki. Ambapo kinyume kati ya Heraclitus na Parmenides ni kinyume kati ya mabadiliko ya ulimwengu na kudumu kwa ulimwengu.

Sasa tunaelekea kwenye dhana kwamba mabadiliko ni ya mwisho zaidi kuliko ya kudumu. Mabadiliko ni ya mwisho zaidi kuliko ya kudumu. Tutakapomfikia Hegel, nitatoa maoni kuhusu mantiki yake.

Wakati mwingine husemwa kwamba, na watu ambao hawajasoma mantiki ya Hegel, kwamba anakataa sheria ya kutopingana. Hafanyi hivyo. Kwa uwazi, hafanyi hivyo.

Anaiona tu kama jambo dogo katika ulimwengu wa mabadiliko. Huwezi kamwe kuingia kwenye mto uleule mara mbili, na hivyo unapata shida na sheria ya kutopingana kwa wakati mmoja na kwa heshima ile ile. Kwa hivyo, mantiki ya mchakato, ni ya kidikteta.

Na lahaja, unakumbuka, ni aina ya kufikiri inayosema, ndiyo, hapana, na kisha inaunganisha vyote viwili katika usanisi. Tasnifu, kinyume, usanisi. Ndiyo, hapana, vizuri, hii hapa.

Na tatizo ni kuelewa hili. Wazo ni kwamba mchakato wa mawazo, ambao ndio mwanzo, mchakato wa mawazo ni kama kuzunguka kiakili, kutafuta njia yako kupitia

msururu mzima wa mawazo. Sio hili, bali hili, hilo ni mbali kidogo, lakini ndio, tunahitaji hili na hili.

Kuzunguka kiakili kunakopelekea uelewa kamili na kamili zaidi . Dhana inayojitokeza. Na ikitumika katika historia, hiyo ndiyo mtazamo, kwamba historia huwa na mabadiliko hayo ya pendulum.

Sasa tunaona mwitikio wa kihafidhina katika Umoja wa Kisovieti wa zamani, na kisha kutakuwa na marekebisho. Kwa hivyo, mchakato wa lahaja. Mantiki mpya.

Kwa hivyo, pia epistemolojia mpya. Epistemolojia mpya. Tulichokuwa nacho huko nyuma katika karne ya 17, karne ya 18, kilikuwa nadharia ya uwakilishi wa maarifa.

Uwakilishi. Mawazo ambayo ni ya kibinafsi, ambayo yanawakilisha, oh, lakini katika hawa wanaoamini maadili ya Kijerumani, mawazo si uwakilishi tena, uwakilishi tuli akilini. Mawazo hutokea katika mwingiliano wenye nguvu na ulimwengu ambao sisi ni sehemu yake, na ulimwengu mpana.

Na kwa hivyo, ulicho nacho ni epistemolojia inayosisitiza ufahamu wa moja kwa moja. Ndani yake kuna ufafanuzi wa mawazo taratibu, ufafanuzi wa dhana. Ufahamu wa moja kwa moja, ufafanuzi wa taratibu.

Tutaona hilo kwa uwazi zaidi tunapomfikia Hegel. Na metafizikia mpya, ndivyo tumekuwa tukizungumzia. Utaelezeaje metafizikia mpya? Ni dhana potofu badala ya uyakunifu, badala ya uwili.

Ni dhana potofu. Kila kitu ni cha asili ya akili, roho, na nafsi. Ni aina ya monism inayoendelea, ukipenda.

Unaweza kuiita dhana potofu ya mageuzi. Sio mawazo yote ya mageuzi ni ya kiasili. Hawa walikuwa watu wanaoamini nadharia potofu ya mageuzi.

Kila kitu kinaelekea kwenye uhalisia kamili wa maisha na uhai wa kiroho ambao ndio msingi wa kila kitu kingine. Kimefichwa. Kinajitokeza.

Idealism ya mageuzi. Wakati mwingine huzungumziwa kama immanentistic. Kwa kuwa kiumbe chochote cha kimungu, msingi kamili wa kuwa, kiko karibu kabisa .

Hilo lina matokeo makubwa ya kitheolojia. Inamaanisha kwamba hakuna Mungu asiye na mipaka ambaye anapaswa kujifunua kwa viumbe vilivyo nje yake. Kwa hivyo hakuna kitu kama ufunuo maalum.

Kwa sababu ikiwa Mungu yuko karibu, basi fahamu ya Mungu huongezeka ndani ya fahamu yako. Kwa hivyo hakuna kitu kama ufunuo maalum, matendo ya ufunuo. Hakuna kitu kama uumbaji wa ex nihilo.

Hakuna kitu kama tendo la kihistoria la ukombozi. Yote ni mchakato kutoka ndani, unaokaribia. Hakuna mwili wa kipekee.

Inawezekanaje kuwepo ikiwa hakuna Mungu asiye na kifani ili ajifanye kuwa mwili? Kujifanya mwili ni ishara tu ya kuzungumzia ukaribu wa Mungu katika kila kitu. Kwa hivyo angalia hili tunapofikia falsafa ya Hegel ya dini. Upeo.

Metafizikia wakati mwingine huelezewa kama uundaji wa taratibu. Hiyo ni kusema, kila kitu kilichopo kwa kiwango fulani ni akili, roho, fahamu. Wazo la zamani la digrii za kuwa juu ya uongozi, unaona, sasa limetafsiriwa kuwa mchakato wa maendeleo.

Mchakato wa mageuzi ni ukuaji wa digrii kubwa katika mchakato uliohitimu. Viwango vikubwa vya akili, roho. Hii ni sehemu ya matumaini ya mageuzi.

Na kwa Hegel, udhihirisho kamili wa roho hujitokeza katika utamaduni wa Ujerumani. Ungetarajia wapi pengine? Ndiyo, huu ulikuwa wakati wa utaifa. Kwa nini? Kwa sababu utaifa ni nini? Ni mfano halisi, kujitambua kikamilifu, na kujitambua kwa utambulisho wa roho ya watu.

Utaifa ni matokeo ya Upenzi. Ni matokeo ya dhana hii ya Kijerumani. Na kisha nilitaka kusema ni Upenzi.

Naam, nadhani tayari unaona hilo. Wakati odi ya Wordsworth kwa daffodils, na moyo wako unacheza na daffodils, hiyo si sitiari tu, unaona. Densi ya daffodil ni dhihirisho huru na la ubunifu la kiwango fulani cha roho ya ubunifu inayofanya kazi hapo ambayo inafanya kazi kikamilifu zaidi moyoni mwako.

Na hivyo moyo wako, ukiitikia kichocheo hicho, unajiunga na kiitikio kimoja kikubwa cha densi. Ulimbwende. Hapa ndipo tunapoelekea na udhanifu wa Kijerumani.

Sasa, ninachotaka kufanya ni kutoa maoni moja au mawili kuhusu takwimu hizi zingine. Maswali? Je, unaelewa picha ambayo nimekuwa nikijaribu kuchora? Nadhani ukiweza kuelewa hii na vielelezo vingine nitakavyotumia, utagundua kwamba kusoma vipande na vipande vya Hegel ambavyo tunayo kuna maana. Lakini soma Stumpf kwanza.

Atakupa picha zaidi ya ziada, ingawa anachofanya ni kukupa picha ya ziada iliyo karibu kufa, kana kwamba ni mfumo wa kimantiki badala ya mchakato wa maendeleo. Kitu kinachofanya vizuri zaidi, nadhani, kwa muhtasari mfupi, ingawa nina deni pia kwa kitabu kuhusu Hegel kilichoandikwa na mhitimu wetu, Meryl

Westfall, WESTPHAL, anayefundisha katika Chuo Kikuu cha Fordham huko Bronx. Na ni msomi wa kiwango cha juu wa Hegel.

Amekuwa rais wa Jumuiya ya Hegel ya Amerika. Lakini kitabu chake kinasaidia sana katika kuelewa hili. Sawa.

Kama nilivyokuwa nikisema, dhana ya kile kinachounganisha nafsi, ni kazi gani ambayo ni kazi kuu ya kuunganisha, kazi inayofyonza yote ya nafsi? Fichte, ambaye alikufa mwaka wa 1814, na kwa bahati mbaya alivutiwa na umbo la Napoleon, umbo lililo juu ya farasi mweupe, akitembea kupitia Ulaya. Huyu ni umbo la kimapenzi linalojumuisha mengi. Fichte anauliza swali la msingi wa uzoefu wetu wote ni upi. Ni nini sharti la awali, kutumia neno la Kantian, sharti la awali linalofanya uzoefu wa aina ya binadamu uwezekane, linalofanya fahamu zetu ziwe kama zilivyo? Sasa hilo ndilo swali zuri la Kantian.

Anakataa metafizikia ya kidogma, kama Kant alivyofanya. Anachagua mbinu ya kupita kiasi, kama Kant alivyofanya. Na jambo analopata, anapoelezea uzoefu wa nafsi, ni kwamba asili ya nafsi hujitokeza waziwazi kama ile ya kiumbe mwenye maadili, ambapo mapenzi ndiyo uwezo mkuu na unaofichua zaidi.

Sasa, cha kufurahisha ni kwamba maelezo yake ya kifenomenolojia yanayoongoza kwenye hilo ni zaidi ya maelezo ya upande wa epistemolojia. Kwa mfano, anauliza swali la zamani kutoka kwa Descartes: ninajuaje kwamba miili ya kimwili ipo? Ni la zamani. Berkeley angefurahi kwa hilo.

Unajuaje kwamba miili ya kimwili ipo? Na jibu lake la kwanza, bila shaka, ni maelezo ya shaka inayotokana na watu kama Berkeley na Hugh. Sijui kwamba miili ya kimwili ipo. Lakini katika mapambano yangu ya kimaadili, mapambano yangu ya ndani ya kimaadili kati ya wajibu na tamaa, kati ya kutenda nje ya wajibu na kufuata tu mielelekeo yangu katika ulimwengu unaonizunguka, naona kwamba maisha yangu ya kimaadili yanadai, kuna neno hilo tena, tulikuwa nalo huko Kant, linaonyesha kuwepo kwa kitu kisicho na nafsi ambacho kinapingana na maisha ya kimaadili ya nafsi.

Kwa hivyo ni katika maisha ya maadili ambapo tunapata kinyume cha utashi wa maadili. Kinyume cha utashi wa maadili ni kile kinachotolewa, unaona, kinachotolewa na utashi, kana kwamba ni hivyo. Hakuna uthibitisho kwamba ulimwengu wa kimwili usio na nafsi upo.

Lakini chochote kile kilicho katika hali hiyo isiyo ya nafsi, inasimama katika aina ya upinzani wa kidikteta dhidi ya nafsi. Kama tunavyoijua katika maisha ya maadili, sivyo? Kwa hivyo basi, ikiwa tutazungumzia asili ya ukweli, itakuwa nini? Hiyo ni kusema, ikiwa Kujitambua ndio ufunguo wa uhalisia, na lenzi hii inaniruhusu kuonyesha picha ya uhalisia kwenye skrini kwa ujumla, nitasema nini kuhusu asili ya

uhalisia? Naam, ni wazi , kwa uhalisia kwa ujumla, hakuna kinyume na ubinafsi. Huwezi kuwa na hii kama a na non-a.

Na kinachotarajiwa ni kwamba hutokea kama ubinafsi. Ubinafsi kamili, utashi kamili. Hiyo ni kusema, ukweli Kwa ujumla ina kile tunachokiita sifa za ukoo.

Ndiyo, katika viwango tofauti. Kwa wanadamu, kuna utashi wa ufahamu, utashi wa kimaadili. Katika maisha ya wanyama, msukumo wa silika.

Katika maisha ya mimea, msukumo wa mara kwa mara wa vitu kukua , kukua, kuishi. Upinzani ambao hata vitu visivyo hai hutoa kwa nguvu za nje. Katika visa hivi vyote , unachokiona ni udhihirisho wa utashi, au maendeleo ya awali ya utashi, kinyume na kile ambacho si chenyewe.

Mwamba unaopinga kuoza. Mmea unaojisukuma juu kupitia udongo. Mnyama ana msukumo wake wa silika na anapigana ili kuishi.

Na mwanadamu, akiwa tayari kutenda kwa wajibu badala ya kujisalimisha tu kwa mwelekeo. Kwa hivyo, dhana yake hutoka hivyo. Na jinsi anavyoionyesha basi ni kwa namna hii.

Ulichochacho, uhalisia wa mwisho, ni ubinafsi kamili unaodhihirishwa katika ubinafsi mdogo na ubinafsi mdogo. Sasa, tunachokiona katika ulimwengu wa ajabu ni kinyume chake. Ubinafsi dhidi ya ubinafsi mdogo.

Kwa hivyo maelezo ya kifenomenolojia yanaelezea hili. Tunajua uhalisia wa kujitahidi kwa utashi. Hatujui uhalisia wa kutokuwa na ubinafsi kimwili.

Hebu tuseme tu. Na kwa hivyo tukionyesha hili kwenye skrini, ubinafsi kamili ndio asili ya uhalisia. Jaribu na Schelling.

Jaribu na Schelling. Kama nilivyosema, hoja yake ya msingi ni zaidi ukosoaji wa hukumu kuliko ukosoaji wa mantiki ya vitendo . Mkazo upo kwenye hisia mtu anayo nayo ya umoja na asili.

Hisia ya tereolojia inayoendelea ambayo uzoefu wetu wa urembo ni sehemu yake. Nakadhalika. Sawa, kwa hivyo Schelling anaandika kuhusu falsafa ya asili kwa upande wa dhana ya mageuzi .

Ulimwengu wa kimwili uko katika hatua ya awali katika mageuko yake ya taratibu ya roho hai yenye fahamu. Na asili ni nguvu hai. Ina msukumo.

Ubunifu. Kububujika na mambo mapya. Na anapogeukia falsafa ya akili, anaona aina hiyo hiyo ya kitu katika utamaduni wa binadamu.

Kuna kiwango cha chini cha ubunifu na hamu inayoibuka ya uvumbuzi katika mawazo ya kinadharia. Mtazamo wa hisia. Maarifa ya kinadharia.

Kuna zaidi ya msukumo huu wa ubunifu unaoendelea katika ulimwengu wa vitendo. Kama Fichte alivyosema, maadili na siasa. Lakini udhihirisho wake kamili uko katika ulimwengu wa urembo.

Ambapo tafakari ya ngazi ya kwanza, mtazamo, inaunganishwa na mwelekeo hai wa pili, kiwango cha maadili. Kitendo na tafakari huchanganyika katika sanaa ya ubunifu. Uhai wa ubunifu.

Kubuni. Kuunda ulimwengu mpya wa uzoefu. Na kwa hivyo anafuatilia aina hii ya kitu kifenomenolojia na kuhitimisha kwamba ukweli wenyewe kwa ujumla ni mkubwa, ubunifu, sio utashi wa ubunifu, msukumo wa ubunifu.

Msisitizo juu ya hisia na kufunuliwa kwa uhalisi katika historia. Kwa hivyo unawapata hao wawili wakifuata aina moja ya mchakato wa kimbinu sana. Vivyo hivyo sana.

Schleiermacher? Kwa njia, Schelling alikuwa mwanachama wa kundi la wapenzi kwanza huko Jena, JENA nchini Ujerumani, kisha Berlin. Huko Berlin, alijiunga na Schleiermacher, ambaye alikuwa mchungaji kutoka malezi ya kidini, kasisi wa hospitali, na kadhalika. Na anaona ufahamu wa kidini kuwa ufunguo.

Anapinga Kant kupunguza dini kuwa zaidi ya maadili. Kwa sababu uzoefu wa kidini, kama mchungaji yeyote anavyojua, ni zaidi ya utashi wa kimaadili tu. Utashi wa kimaadili.

Uzoefu wa kidini ni utegemezi kamili kwa Mungu. Na hiyo ndiyo ufafanuzi wake wa kiini cha uchaji wa Kikristo. Ni hisia ya utegemezi kamili kwa Mungu.

Alitoka katika malezi ya Pietist. Lakini ili iwe hivyo, utegemezi kamili, Mungu si mtu mwingine aliye pamoja nasi viumbe. Mungu si mkuu kuliko wengine.

Mungu ndiye anayejiumba mwenyewe. Msingi wa viumbe vyote. Lakini hataki hilo lidokeze imani ya Spinoza ya uungu.

Spinoza, kama karne ya 18, alikuwa na mtazamo wa atomiki kuhusu watu binafsi kama waliojitenga, waliotengwa kutoka kwa kila mmoja. Waliotengwa. Schleiermacher anatafuta mtazamo wa uhusiano zaidi.

Sihusiani na mambo mengine kwa nje, nikiwa na njia tu ya mwendelezo inayopitia ndani yangu. Kuna uhusiano wa kikaboni. Nafsi kisha hufafanuliwa, mimi ni nani, kinachounganishwa katika uzoefu huu wa kidini, ni mtandao mzima wa mahusiano.

Hapa niko na uhusiano wa aina ya kijenetiki na wazazi. Uhusiano wa aina ya kijamii na marafiki, washirika, mazingira. Uhusiano wa aina ya kihisia na kila kitu kinachoweza kufikirika, unaona.

Na kiini kinachounganisha hili ni hisia ya utegemezi kamili. Popote pale vekta hizi zinapoenda, zinaonyesha utegemezi kwenye . Utegemezi wa aina moja au nyingine.

Kuziunganisha zote katika kiini kimoja ni utegemezi kamili wa kuwa chenyewe. Na utegemezi huu wenye kikomo ni vipengele tu vya kikomo cha kitu kizima. Kwa hivyo Mungu ndiye msingi unaofunika vyote vya kuwa.

Na alichojaribu kufanya, bila shaka, kilikuwa ni kuelezea theolojia ili kufafanua dhana za theolojia ya Kikristo kwa maneno haya. Na kwa hivyo, lugha ya theolojia inakuwa ishara badala ya kuchukuliwa kwa maana halisi. Naam, unaona kinachoendelea? Maelezo ya kifenomenolojia ya umoja wa utendaji wa kujitambua.

Kwa hitimisho kwamba kile tunachogundua ndani yetu ni kama ulimwengu mdogo tu wa ulimwengu mzima, ambao kisha unakadiriwa kama asili ya uhalisia. Sawa. Tutauchukua hapo na kuurudia kidogo wakati mwingine tunapomkaribia Hegel mwenyewe.